

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 32/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou MCL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ advokát JUDr. Ing. Matej Firický, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/103/22/K zo 7. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/103/22/K zo 7. septembra 2022 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ ako [REDACTED] sa návrhom doručeným ústavnému súdu 29. decembra 2022 domáha preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „výbor“) č. VP/103/22/K zo 7. septembra 2022 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) vydaného v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporov záujmov, ktorým podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 16 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) uložil navrhovateľovi pokutu v sume 5 465,53 eur z dôvodu porušenia povinnosti podať oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa čl. 7 ústavného zákona v lehote ustanovenej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, t. j. do 30. apríla 2022.
2. Navrhovateľ navrhol napadnuté rozhodnutie výboru zrušiť a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.
3. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 32/2023-14 z 19. januára 2023 návrh navrhovateľa prijal v celom rozsahu na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde

Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

II. Argumentácia navrhovateľa

4. V návrhu podanom ústavnému súdu navrhovateľ tvrdí, že nemal povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona, preto túto povinnosť nemohol porušiť a nebolo možné mu uložiť ani sankciu podľa čl. 9 ústavného zákona. Je presvedčený, že oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona má verejný funkcionár podávať počas (a nie „za čas“) výkonu funkcie do 30. apríla príslušného kalendárneho roka. Formulácia „počas jej výkonu... do 30. apríla“ teda zjavne predpokladá trvanie výkonu funkcie k dátumu, do ktorého sa má táto povinnosť splniť.

5. Výkon verejnej funkcie skončil navrhovateľovi 19. decembra 2021 na základe oznámenia z 2. decembra 2021, ktorým bol z funkcie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] odvolaný.

6. Z uvedeného podľa názoru navrhovateľa vyplýva, že nemohol mať povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona do 30. apríla 2022, pretože k tomuto dátumu uplynuli už viac než 4 mesiace od skončenia výkonu jeho verejnej funkcie.

7. Napadnuté rozhodnutie preto navrhovateľ považuje za vydané v rozpore s ústavným zákonom, keďže ho sankcionuje za porušenie povinnosti, ktorú nemal.

8. Prezentovaný názor sťažovateľ oprel o závery ústavného súdu uvedené v nálezoch č. k. IV. ÚS 293/07 z 31. januára 2008, č. k. IV. ÚS 75/08 z 10. apríla 2008 a č. k. IV. ÚS 95/08 z 11. septembra 2008, z ktorých vyplýva, že z dikcie čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nemožno vyvodiť záver, podľa ktorého by sa v ňom uvedená povinnosť vzťahovala aj na verejných funkcionárov po skončení výkonu verejnej funkcie.

9. V ďalšom navrhovateľ namieta, že sankcia mu uložená napadnutým rozhodnutím výboru „je nedostatočne odôvodnená, nepreskúmateľná a nesprávne vypočítaná“.

10. Navrhovateľ zastáva názor, že ústavný zákon v čl. 9 ods. 10 písm. a) v súvislosti s určovaním výšky sankcie nešpecifikuje, „či ide o mzdu, ktorá bola znížená o dane a odvody alebo nie“, ale „malo by sa prikloniť k princípu in dubio mitius (v pochybnostiach miernejšie)“, teda pre výpočet výšky sankcie by nemal byť použitý príjem pred „zdanením“.

11. V prípade opačného výkladu by podľa navrhovateľa hrozilo významné riziko narušenia princípu právneho štátu a porušenia základných práv a slobôd subjektov garantovaných im ústavou a Listinou základných práv a slobôd najmä čl. 4 ods. 4. Relevantným je podľa navrhovateľa v tomto smere aj ústavný princíp formulovaný v článku 2 ods. 3 ústavy, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Podľa tohto tiež platí, že zákon obmedzujúci práva subjektu je potrebné vykladať reštriktívne, nie extenzívne.

12. Aplikáciou argumentu *in dubio mitius* na výklad relatívne nejasnej právnej normy uvedenej v čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu je podľa

navrhovateľa v súlade s postulátom právneho štátu prikloniť sa k záveru, že uloženie sankcie v danom konaní musí ustúpiť ochrane jeho práv a právom chránených záujmov.

13. Napokon navrhovateľ napadnutému rozhodnutiu vytýka, že z neho nie je zrejmé, či mu výbor uložil pokutu na základe príjmu za rok 2020 alebo 2021. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere považuje za nepreskúmateľné.

14. V závere návrhu navrhovateľ doplnil, že „výboru navyše poskytol úplnú súčinnosť a napriek svojej neexistujúcej povinnosti majetkové priznanie podať vzhľadom na to, že už v danom čase ako verejný činiteľ nepôsobil, ho na výzvu výboru obratom zaslal“ (12. júla 2022). Zdôraznil, že sa v tejto a ani v žiadnej inej veci priestupku nedopustil, a preto „je sankcia prehnaným krokom zo strany výboru“.

III.

Vyjadrenie výboru a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie výboru:

15. Výbor sa prostredníctvom svojho predsedu podaním č. VP/103/22/K z 27. januára 2022 vyjadril osobitne k jednotlivým tvrdeniam navrhovateľa.

16. K námietke navrhovateľa, že nemal povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona, výbor uviedol, že výklad predostretý navrhovateľom je zjavne nesprávny, odporujúci zneniu a účelu ústavného zákona a prekonaný judikatúrou ústavného súdu. Verejný funkcionár je povinný podať písomné oznámenie počas výkonu verejnej funkcie do 30. apríla každého kalendárneho roka za predchádzajúci kalendárny rok. Ide teda o povinnosť podávať oznámenia počas výkonu verejnej funkcie periodicky. Odkazujúc na zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2010-10 prijaté uznesením zo 7. júla 2010, ako aj na závery rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 484/2013 a II. ÚS 148/2022, podľa výboru je zrejmé, že navrhovateľ mal s určitosťou podať za obdobie roka 2021 oznámenie v zmysle čl. 7 ods. 1 ústavného zákona do 30. apríla 2022.

17. Vo vzťahu k navrhovateľom, na podporu jeho tvrdení, označeným rozhodnutiam ústavného súdu č. k. IV. ÚS 293/07 z 31. januára 2008, č. k. IV. ÚS 75/08 z 10. apríla 2008 a č. k. IV. ÚS 95/08 z 11. septembra 2008, z ktorých vyplýva, že z dikcie čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nemožno vyvodit' záver, podľa ktorého by sa v ňom uvedená povinnosť vzťahovala aj na verejných funkcionárov po skončení výkonu verejnej funkcie, výbor opäť argumentoval, že tieto rozhodnutia boli prekonané už uvedeným zjednocujúcim stanoviskom ústavného súdu zo 7. júla 2010.

18. K tvrdeniu navrhovateľa o nedostatočnosti odôvodnenia jemu uloženej sankcie a jej nepreskúmateľnosti či jej nesprávnom vypočítaní výbor uviedol, že k výpočtu pokuty pristúpil v súlade s čl. 9 ods. 1 písm. a) a čl. 9 ods. 16 ústavného zákona a bola vyrátaná v súlade s judikatúrou ústavného súdu. Správnosť výpočtu pokuty z tzv. hrubého (nie zdaneného) príjmu rovnako výbor podporil rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 137/2022, z ktorého obsahu vyplýva racionálnosť určovania sumy pokuty práve z tzv. hrubého príjmu.

19. V súvislosti s navrhovateľom uvádzanou nejasnosťou, či mu bola uložená sankcia na základe príjmu za rok 2020 alebo 2021, výbor ozrejmil, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (keďže výrok bol v tomto smere správny), išlo o chybu v písaní, t. j. zrejmu formálnu chybu (nie obsahovú nesprávnosť, ktorej opravou by sa zmenil zmysel rozhodnutia), ktorá bola 11. januára 2023 opravená, o čom bol navrhovateľ vyrozumiený.

20. S prihliadnutím na uvedené výbor navrhol, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

III.2. Replika navrhovateľa:

21. Navrhovateľ listom z 21. februára 2023 k vyjadreniu výboru zaujal nesúhlasné stanovisko, v ktorom uviedol, že na výzvu výboru „*majetkové priznanie za rok 2021 zaslal*“, a tým umožnil riadne preskúmanie skutočností, či ustanovenia ústavného zákona počas výkonu svojej „*už vtedy neexistujúcej funkcie*“ dodržiaval.

22. Výboru navrhovateľ vytkol, že už v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol odkaz na zjednocujúce stanovisko ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2010, v čom nachádza nedostatočné odôvodnenie uloženia mu sankcie. Podľa jeho názoru výbor pri argumentácii rozhodnutiami ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 484/2013 a sp. zn. II. ÚS 148/2022 zanedbal zásadný rozdiel v skutkových okolnostiach, a to že „*majetkové priznanie za rok 2021 na výzvu Výboru obratom odovzdal*“ a je z neho zjavné, že počas aktívneho výkonu verejnej funkcie ustanovenia ústavného zákona neporušil.

23. Navrhovateľ zotrval na názore, že podaním „*majetkového priznania*“ po výzve výboru s prihliadnutím na to, že v ňom nenastali „*zmeny voči predchádzajúcemu majetkovému priznaniu*“, nebol porušený zámer ustanovenia č. 7 ods. 1 ústavného zákona a stojí za svojím stanoviskom, že pokuta, ktorá mu bola uložená, je neprimeranou sankciou za daných skutkových okolností.

24. Napokon k oprave chyby v písaní navrhovateľ uviedol, že výbor svoje pochybenie zľahčuje. Opravu mu zaslal po uplynutí lehoty na úhradu či odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu, čím bolo v danom čase rozhodnutie pre navrhovateľa nepreskúmateľné. Ak výbor vo svojom vyjadrení uviedol, že výrok je podstatnou náležitosťou rozhodnutia, potom navrhovateľ tvrdí, že výrok neobsahoval spôsob výpočtu samotnej sankcie. Údaje o výpočte výšky pokuty, teda odkaz na čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 16 ústavného zákona, výbor uviedol iba v nesprávnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, čím sa stalo nepreskúmateľné. Keďže výrok neobsahoval odôvodnenie uloženia sankcie, nie je tak z neho zrejmé, z akého obdobia výbor uložil sankciu vo výške 5 465,53 eur.

25. Vzhľadom na uvedené navrhovateľ zotrval na požiadavke zrušiť napadnuté rozhodnutie výboru.

IV.

Preskúmanie napadnutého rozhodnutia

26. Podstata návrhu navrhovateľa spočíva v jeho troch námietkach smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu výboru. Prvou je, že výbor začal konanie proti nemu a uložil mu sankciu za porušenie povinnosti, ktorú v zmysle príslušných ustanovení ústavného zákona nemal; druhá spočíva v tom,

že jemu uložená sankcia bola vypočítaná z jeho tzv. hrubého ročného príjmu ako verejného funkcionára (t. j. nezníženého o dane a odvody), a v rámci tretej námietky navrhovateľ poukázal na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia vyplývajúcu z nejasnosti, či mu bola sankcia vypočítaná z príjmu za rok 2020 alebo 2021.

27. Ústavný súd v konaniach vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom ich funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

28. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

29. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017, II. ÚS 183/2021).

30. V konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je v právomoci ústavného súdu preskúmať, či je rozhodnutie orgánu konajúceho vo veci ochrany verejného záujmu z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné.

31. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že uznesením č. 1490 z 8. júna 2022 začal výbor proti navrhovateľovi konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona a súčasne ho podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona požiadal o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu.

32. Navrhovateľ sa k uzneseniu o začatí konania vyjadril listom z 12. júla 2022, v ktorom uviedol, že do funkcie [REDAKOVANÉ] nastúpil 4. novembra 2020 na základe vymenovania vtedajším ministrom financií Slovenskej republiky a z tejto pozície bol odvolaný 2. decembra 2021 bez uvedenia dôvodu. Oznámenie o odvolaní mu bolo doručené poštou 21. decembra 2021 a tiež oznámené ministerstvom financií Slovenskej republiky 3. decembra 2021. Od odvolania z funkcie s ním nikto nekomunikoval.

33. Vo svojom vyjadrení navrhovateľ k podstate konania uviedol, že sa nedopustil žiadneho protiprávneho ani neetického konania. Nerozumel, prečo ho na povinnosť podať majetkové a daňové priznanie nikto neupozornil. Počas pôsobenia vo funkcii ho na povinnosti upozorňovali

skúsení zamestnanci s praxou. Od ukončenia pôsobenia v [REDACTED] v štátnej správe nepracoval a ani do budúca neplánoval pracovať. Navrhovateľ veril, že uvedené vysvetlenie bolo dostatočné a v prípade potreby bol ochotný ho doplniť. Zároveň požiadal o upustenie od sankcie, pretože z jeho strany išlo o prvý prehrešok.

34. Výbor v napadnutom rozhodnutí na vyjadrenie navrhovateľa k začatiu konania proti nemu reagoval poukazom na právny záver ústavného súdu uvedený v náleze č. k. III. ÚS 114/08 z 27. mája 2008, v zmysle ktorého sú verejní funkcionári povinní poznať a vykladať obsah ústavného zákona, pričom ústavný zákon explicitne definuje, že verejný funkcionár má povinnosť splniť si oznamovaciu povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona v rámci taxatívne vymedzeného časového intervalu, a to buď po ujatí sa funkcie, resp. počas jej výkonu. Podľa výboru skutkové okolnosti, ako aj vyjadrenie navrhovateľa nasvedčovali tomu, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, čo v súlade so zásadou „*neznalosť zákona neospravedlňuje*“ uznal aj navrhovateľ ako dotknutý verejný funkcionár vo svojom vyjadrení.

35. Skutočnosť, že v prípade navrhovateľa išlo o prvé a posledné porušenie ústavného zákona, ako aj to, že nedošlo k zmene majetkových pomerov oproti roku 2020, výbor nepovažoval „*za liberačný dôvod k porušeniu povinnosti*“, keďže verejní funkcionári majú povinnosť poznať ustanovenia ústavného zákona a riadne a včasne podať oznámenie v zmysle čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za každý kalendárny rok výkonu verejnej funkcie. K včasnému podaniu oznámeniu však zo strany navrhovateľa nedošlo.

36. Výbor zároveň dal navrhovateľovi do pozornosti, že i napriek tomu, že verejný funkcionár už nie je vo funkcii, považuje sa za verejného funkcionára v zmysle čl. 3 ods. 1 ústavného zákona i rok po ukončení verejnej funkcie, t. j. do 19. decembra 2022. Výbor v súvislosti s touto argumentáciou poukázal aj na zjednocujúce stanovisko ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2010 zo 7. júla 2010, podľa ktorého verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie, do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku. Výbor upresnil, že pôvodný termín, ktorý je uvedený v zjednocujúcom stanovisku ústavného súdu, „*do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku*“ bol novelizáciou ústavného zákona zmenený do „*30. apríla nasledujúceho kalendárneho roku*“.

37. Svoj záver v tejto časti rozhodnutia výbor podporil aj citáciou z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 786/2014 z 13. novembra 2014, že „*v prípade stotožnenia sa s argumentáciou navrhovateľa, podľa ktorej by výbor v čase, keď už verejní funkcionári nevykonávajú verejnú funkciu a ani ich už nemožno za verejných funkcionárov považovať, nemal mať oprávnenie kontrolovať splnenie si povinnosti týmito verejnými funkcionármi za obdobie, keď ešte boli verejnými funkcionármi, by v konečnom dôsledku znamenalo popretie poslania a účelu samotného ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktorého cieľom je zabrániť rozporu verejného a osobného záujmu verejných funkcionárov v období výkonu verejnej funkcie a v období jedného roka po skončení jej výkonu a predchádzať tak zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného, na osobný prospech, a tiež by toto ponímanie malo za následok nerovnaké (diskriminačné) zaobchádzanie s jednotlivými verejnými funkcionármi, pretože tým by mohlo dôjsť k situáciám, že za porušenie jednej a tej istej povinnosti v období výkonu verejnej funkcie by jeden verejný funkcionár bol sankcionovaný a iný verejný funkcionár nie, a to len preto, že jeho*

nezákonné konanie by vyšlo najavo až v období, keď by sa už za verejného funkcionára nepovažoval“.

38. K tvrdeniu navrhovateľa, že ho nikto na povinnosť podania oznámenia neupozornil, výbor uviedol, že verejní funkcionári majú poznať a vykladať obsah ustanovení ústavného zákona tak, aby nedošlo k porušovaniu jeho ustanovení v zmysle zásady „*ignorantia legis non excusat*“.

39. Na žiadosť navrhovateľa, aby mu nebola uložená pokuta, výbor reagoval tým, že sankciu za nedodržanie povinností vyplývajúcich z ústavného zákona stanovuje samotný ústavný zákon a výboru neprináleží zákonné moderačné oprávnenie sankciu meniť, a doplnil, že toto oprávnenie neprináleží ani ústavnému súdu (II. ÚS 387/2011, III. ÚS 533/2012, III. ÚS 274/2021, I. ÚS 331/2021).

40. Vychádzajúc z uvedenej rekapitulácie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia výboru, ústavný súd ku kľúčovej námietke navrhovateľa prednesenej v jeho návrhu adresovanému ústavnému súdu, že po tom, ako bol z funkcie odvolaný, nemal povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona, považuje za potrebné uviesť, že výbor v odôvodnení svojho rozhodnutia a napokon aj vo svojom vyjadrení z 27. januára 2023 jasne a zreteľne uviedol, prečo navrhovateľom predostretý názor nebolo možné akceptovať. Argumentácia uplatnená výborom pritom odráža aktuálny, už ustálený právny názor ústavného súdu na túto problematiku a je absolútne v súlade s jeho súčasnou judikatúrou. Bolo to práve výborom označené a citované zjednocujúce stanovisko ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2010 zo 7. júla 2010, ktorým ústavný súd prekonal judikatúru, na ktorú poukazoval navrhovateľ v rámci odôvodnenia svojho návrhu, a to v prospech opačného názoru. Ústavný súd k tomu pripomína, že jeho senáty sú rozhodnutím o zjednotení právnych názorov v ďalšom konaní (od prijatia tohto zjednocujúceho stanoviska) viazané (§ 13 ods. 1 zákona o ústavnom súde; predtým § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov).

41. Ďalšia reakcia ústavného súdu na predmetnú námietku navrhovateľa by predstavovala iba opakovanie argumentácie použitej výborom, na ktorú preto ústavný súd iba odkazuje a hodnotí ju ako správnu (pozri tiež III. ÚS 471/2011, III. ÚS 452/2013, III. ÚS 484/2013, I. ÚS 124/2014 a ďalšie, v ktorých ústavný súd riešil obdobné situácie) bez akejkoľvek potreby jej nahrádzania, dopĺňania či precizovania.

42. Ústavný súd sa cíti viazaný ním samým formulovanou požiadavkou na dôsledné rešpektovanie jedného zo základných hodnotových princípov právneho štátu, a to princípu právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

43. Vzhľadom na uvedené niet racionálneho dôvodu odchyliť sa od právneho záveru ústavného súdu ustáleného v označenom zjednocujúcom stanovisku č. k. PLz. ÚS 1/2010-10 zo 7. júla 2010 a keďže na skutkové okolnosti tohto prípadu a na navrhovateľovu argumentáciu riadne formulované a odôvodnené zjednocujúce stanovisko dopadá, ústavný súd hodnotí spomenutú zásadnú námietku navrhovateľa ako nedôvodnú.

44. S prihliadnutím na uvedené za nepriliehavú považuje ústavný súd výčitku navrhovateľa uplatnenú v jeho replike z 21. februára 2023, že výbor „danú argumentáciu, respektíve odkaz na zjednocujúce stanovisko ÚS so sp. zn. PLz. ÚS 1/2010 neuviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia“. Práve opak je skutočnosťou.

45. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych dôvodov aj vo vzťahu k obrane navrhovateľa, že nevedel o potrebe splnenia si povinností vyplývajúcich z ustanovení ústavného zákona, ako aj k jeho žiadosti neuložiť mu sankciu. Výborom uvedené argumenty je v tomto smere potrebné považovať za racionálne, zrozumiteľné a adekvátne. Odôvodnenie rozhodnutia výboru tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok.

46. Z rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v rámci konania výbor umožnil navrhovateľovi k veci sa vyjadriť. Je zjavné, na základe ktorých ustanovení ústavného zákona výbor rozhodol, ktoré skutkové zistenia boli preň určujúce a akým spôsobom dospel k určeniu sankcie.

47. Navrhovateľom neskôr (dodatočne) predložené oznámenie podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje v zmysle ústavného zákona relevantný faktor, ktorý by mal byť pri rozhodovaní o porušení povinností podľa ústavného zákona zohľadnený podobne ako zavinenie verejného funkcionára (úmysel alebo nedbanlivosť) alebo „intenzita“ porušenia povinnosti. Nenaplnenie ústavného zákona, resp. skutočnosť, že navrhovateľ porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z ústavného zákona, predstavuje dostatočný a relevantný základ na záver výboru o porušení ústavného zákona a uložení pokuty podľa ústavného zákona. Verejný funkcionár domáhajúci sa zrušenia rozhodnutia vydaného na základe ústavného zákona má v tomto type konania pred ústavným súdom preukázať, že si svoju povinnosť splnil, a tým sa zbaviť svojej zodpovednosti podľa ústavného zákona (pozri napr. I. ÚS 331/2021 a tam k tomu uvedenú judikatúru). Navrhovateľ si v danej veci svoju povinnosť evidentne nesplnil. Túto obranu navrhovateľa preto nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.

48. K druhej námietke navrhovateľa, ktorou vytýkal výboru, že výšku uloženej sankcie vyrátal z ročného „hrubého“ príjmu navrhovateľa, ústavný súd uvádza, že aj táto okolnosť už bola predmetom jeho prieskumu s tým záverom, že ide o postup súladný s dotknutou právnou úpravou.

49. Tak ako na to správne poukázal výbor vo svojom vyjadrení k návrhu navrhovateľa, ústavný súd už v uznesení č. k. IV. ÚS 137/2022 z 15. marca 2022 konštatoval, že takáto námietka navrhovateľa sama osebe nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia, čo sa týka výšky uloženej pokuty. Z čl. 9 ods. 16 ústavného zákona vyplýva, že základom pre výpočet mesačného platu je ročný príjem (bez špecifikácie, či má ísť o čistý alebo hrubý príjem). V prípade, ak mesačný plat verejného funkcionára je nižší ako priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok (pri výpočte pokuty), sa za mesačný plat považuje priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok (porovnaj čl. 9 ods. 17 ústavného zákona). Vychádzajúc z metodík Štatistického úradu Slovenskej republiky, priemerná mesačná (nominálna) mzda zahŕňa hrubú mzdu a zahŕňa aj daň z príjmu a príspevky na sociálne zabezpečenie. Pravidlá logického uvažovania predpokladajú, že je potrebné porovnávať porovnateľné veličiny, t. j. v tomto prípade hrubý príjem s hrubým príjmom. Uvedená skutočnosť takto svedčí v prospech záveru, že pod pojmom ročný príjem je potrebné rozumieť ročný hrubý

príjem, z ktorého sa určuje mesačný plat verejného funkcionára (na účely určenia pokuty podľa čl. 9 ods. 10 ústavného zákona).

50. Ani v tomto prípade ústavný súd nezistil relevantný dôvod, pre ktorý by sa mal odkloniť od svojho v uvedenom rozhodnutí prijatého názoru.

51. Napokon k výčitke navrhovateľa, že nie je jasné, či mu výbor uložil pokutu na základe príjmu za rok 2020 alebo 2021 a z čoho má prameniť nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, ústavný súd uvádza nasledujúce.

52. Výbor v príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia týkajúcej sa výpočtu navrhovateľovi uloženej pokuty uviedol: „Listom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 27. 9. 2022 bolo výboru oznámené, že ročný príjem [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za rok 2021 za výkon verejnej funkcie bol vo výške 65 586,40 EUR. Z uvedeného vyplýva, že jedna dvanástina ročného príjmu verejného funkcionára za rok 2020 bola vo výške 5 465,50 EUR. Z tohto dôvodu bola výška pokuty vo výrokovej časti rozhodnutia stanovená v sume mesačného platu verejného funkcionára.“

53. Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa o nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v ním načrtnutom zmysle. Je evidentné, že v tomto prípade ide o jednoznačnú chybu v písaní, ktorá nemala absolútne žiaden dopad na vecnú správnosť rozhodnutia, zvlášť na jeho výrok.

54. Z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisu č. VP/103/22/K, ktorý si ústavný súd pre potreby rozhodnutia o návrhu navrhovateľa vyžiadal, je zistiteľné, že výbor listom z 20. septembra 2022 žiadal [REDAKOVANÉ] o zaslanie podkladov pre konanie podľa čl. 9 ústavného zákona proti navrhovateľovi, konkrétne „o oznámenie ročného príjmu menovaného verejného funkcionára, ktorý poberal za výkon verejnej funkcie v roku 2021“.

55. Z listu [REDAKOVANÉ] č. [REDAKOVANÉ] z 27. septembra 2022, ktorým odpovedal na žiadosť výboru, vyplýva, že v súlade s požiadavkou oznámil príjem navrhovateľa za rok 2021.

56. Keďže navrhovateľ si podľa rozhodnutia výboru nespĺnil jemu ústavným zákonom uloženú povinnosť v roku 2022 (podat' do 30. apríla 2022 príslušné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za rok 2021), bolo namieste a v súlade s ustanovením čl. 9 ods. 16 ústavného zákona vypočítať výšku pokuty [podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona] z príjmu navrhovateľa za výkon verejnej funkcie za predchádzajúci kalendárny rok, t. j. rok 2021.

57. Z obsahu spisu, ale aj zo samotného rozhodnutia je tak zrejmé, že výbor pri výpočte sumy pokuty vychádzal iba z jemu oznámeného ročného príjmu navrhovateľa za výkon verejnej funkcie v roku 2021 (teda nie v roku 2020), čomu zodpovedá aj konkrétna suma pokuty po jej aritmetickom výpočte.

58. V konečnom dôsledku tak z obsahu spisu, ako aj z vyjadrenia výboru z 27. januára 2023 vyplýva, že výbor dotknutý odsek odôvodnenia rozhodnutia obsahujúci chybu v písaní opravil v tom zmysle, že pokutu vo výške 5 465,53 eur vypočítal z jednej dvanástiny ročného príjmu

verejného funkcionára (navrhovateľa) za rok 2021. O vykonaní opravy výbor navrhovateľa vyrozumel listom z 12. januára 2023.

59. Podstatnou je však okolnosť, že uvedenú zrejmu chybu v písaní nemožno tak, ako to vníma navrhovateľ, považovať za takú, ktorá by robila napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným.

60. S prihliadnutím na všetky uvedené dôvody ústavný súd konštatuje, že ani jednej z navrhovateľom uplatnených námietok nebolo možné vyhovieť, preto v súlade s § 239 ods. 1 zákona o ústavnom súde napadnuté rozhodnutie výboru potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu